

پدی برخه: د څارویو نظم او اداره

لومړی لوست: د څارویو
اړتیا د مناسب ځای لپاره

Terms اصطلاح ګاني

- Cold housing يخنکي خونه
- Flat milking barns د شېدو د لوشلو په خاطر د غوډلي ودانۍ
- Intensive grazing په پياوړي توګه څرونه
- Chicken Coops د چرګورو په خاطر پنډري يا مرغاني
- Warm housing گرمونکي خونه

د څارويو د اوسېدلو د ځای اړتیاوي کومې دي؟

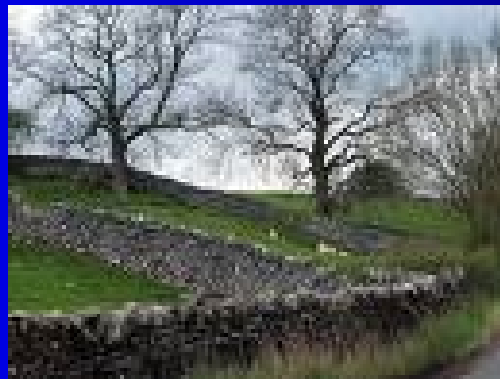
I د دې ځانګړو وسیلو اړتیاوي د هغه تولیدي
سیستم پوري اړه لري چې تاسې هغه په مخ بیا ئی.
A. لومړی شی چې د کورنیو څارويو د روزنې پر
محال په نظر کې نیول کېږي د اوسېدلو د یو
مناسب ځای څخه عبارت دی. باید خپل ځانونه
اطمیناني کړی چې اوبو او نورو اړینو وسایلو
ته لاسرسی ولری.

B. د فارم د راتلونکي تغيراتو او پراخوالی لپاره باید ټولې استانتياوي په نظر کې ونېول شي .

C. که چېري د کتارو لپاره اړتيا شتون ولري نو باید چې کلکي او قوي وي ترڅو څاروي په هغې کې له اجنبي شيانو څخه وساتل شي.

❖ د نړۍ په ځنو ځايونو کې د برقي او لرگينو کتارو، او نیلوني اغزي لرونکو سیمانو څخه ګټه اخستل کېږي. د ساحې څخه د راټولو شوو تیګو څخه د کتارو لپاره هم ګټه اخستل کېږي. دروازي باید په داسې ځای کې وي چې ګټوري وي او هم ورته لاسرسی په اسانۍ صورت نیولی شي .

D. د ټولو نوعو لپاره باید د اوبو تولیدي سیستم جوړ کړی شوی وي.

E. د خوراکي لوبني بايد په داسې ځايونو کې کيښودل شي چې څاروي مالگو او معدني موادو ته په اسانۍ سره ورسېږي.

❖ د خوراکي څخه فاصله بايد په کافي اندازه سره وي ترڅو ټول څاروي په عين وخت کې د خوراکي څخه گټه واخلي.

❖ که چېرې ټول څاروي په عين وخت کې د خوراکي په خوړلو ونه توانيږي کېدای شي چې په خپل منځ کې يو په بل باندې حمله وکړي او يا هم وږي پاتي شي.

F. د دې لپاره چې خوراکه پاکه وساتل شي او تر ډېره حده يې د ضايع کېدو څخه مخه ونيول شي نو د ساتنې په خاطر خونو ته اړتيا لري.

❖ د لويو څارويو د پالنې لپاره له عمودي سيلوگانو، د خوراکي اطاقونو، خنډقي سيلوگانو او فلزي زيرمو څخه گټه اخستل کيږي، چې دا د څارويو د پالنې او خوراکي د سيستم پوري اړه لري.

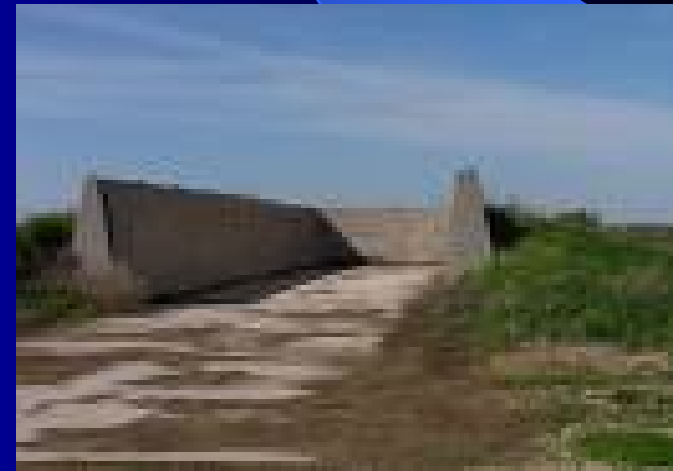

سېمنتي سيلو
گاني

فلزی
سيلوگاني

خندقي سيلو گاني

7 G. همدارنگه د څارويو د کاروبار په خاطر ځنيو وسايلو ته اړتيا لري.

❖ د څارويو او توليدونکو دواړو لپاره به اطمیناني وي، که چیرې د واکسين کولو، نمرې وهلو او نورو عملياتو همدارنگه د انتقال لپاره په يو بل ځای کې د نيولو په خاطر کمربند يا د قېد کولو وسايل شتون ولري.

د څارويو د نېوني
لپاره د نيولو اله يا
کمر بند

د نېولو پنجره چې د نيونیکي
الي سره تړلی ده

د انتقال په خاطر د
نيولو اله يا کمر بند

ساختمانونه (جوړښتونه) باید داسې وي ترڅو چې
څاروي له ګرمۍ او یخۍ څخه وساتي.

د سختو بادونو، اوبو ته د لاسرسي او د
فاصلي لپاره د اړتیاوو په هکله باید وسایل
برابر کړي شي.

د شېډو ورکونکو څارویو لپاره د ځای ساتنې
اړتیاوې کومې دي؟

II د شېډو د غواو د ساتنې لپاره په زړه پوري
وسيلې او سامان الات ډېر مهم دي. د
اوسېدو ځای، د شېډو ورکولو سیستم، د
خوراکي سامانونه او د څارویو د سړې (کوډ یا
فضله موادو) لپاره وسایل او سامانونه ډېر
مهم دي ترڅو په نظر کې ونیول شي.

A. د اوسېدو ځای یا مسکن د څارویو او انسانانو ساتنه کوي.

❖ دا چې د لبنیاتو (شېږې او دهغې حاصلات) په تجارتي توګه ډېر کار ته اړتیا لري نو په دې بنا د یو ارام ځای لپاره اړتیا ده چې په نظر کې ونیول شي.

1. یخونکې خونه: دا اصطلاح هغه شمیر ودانیو یا کورونو لپاره استعمالیږي چې د ژمې پر محل ګرمولو ته اړتیا نه لري.

❖ یخونکې خوني اکثره هغه ودانۍ دي چې په خلاص ډول شتون لري او دیوي ازادي غوڅلې په شکل د هغې څخه ګټه اخستل کیږي.

12. گرمونکي کورونه: دا اصطلاح هغه ودانيو ته استعمالېږي چې نړمې په موسم کې گرمولو ته اړتيا لري.

- ❖ گرمونکي کورونه کيډي شي چې ازاد يا د يو عايق يا پردي درلودونکي وي.
- ❖ گرم کورونه هغه تېرلو غوځلو ته ويل کيږي چې د اخورو درلودونکي وي.
- ❖ د خوسکو له صندوقونو څخه د ځوانو خوسکو لپاره گټه اخستل کيږي. او د خلاصو برخو څخه د ځوانو او وچو غواو د سټاک په خاطر گټه اخستل کيږي.
- ❖ شېډې ورکونکي څاروي بايد په څرخای کې د زياتي گرمۍ ، زياتي يخنۍ او سختو بادونو څخه په امان کې وساتل شي.

تاوده کورونه

د خوسکو يخي خوني

B. د شېډو لوشلو سامانونه د لبنیاتو (شېډي اودشېډو حاصلات) د تولیداتو لپاره اړین دي.

1. د شېډو لوشلو د غوډلو ودانۍ: د هغه غوډلو څخه عبارت دي چې په هغې کې شېډي ورکونکي غواوي لوشل کېږي.

2. د شېډو لوشلو سالونونه: د کانکریټو هموارې ودانۍ دي چې شېډي ورکونکي غواوي د لوشلو پر محال هلته راوړل کېږي. د شېډو د لوشلو سالونونه دلاندې موخو لپاره استعمالېږي.

❖ د موثریت ډېرېدل، د کار دقوي کمېدل، او د کاري شرایطو د اصلاح او حفظ الصحې لپاره استعمالېږي.

د شېډو لوشلو
غوډلو ودانۍ

دشي دو لوشلو سامانونه

3

سالون

14 C. د لبنیاتو (شېږي او شېږو محصولات) د لرلو او ساتنې لپاره د خوراکي سیستم ډېر مهم دي.

1. موثریت، قیمت او موقعیت د مهمو لاملونو له جملې څخه دي. چې باید د خوراکي د ذخیره کولو پرمحال په نظر کې ونېول شي.
2. اکثره خوراکي مواد ذخیره کړي چې په دې ډله کې جوار، سایلج، هایلج، وچ وانه، وانه، منرالونه او دانه لرونکي خوراکي شامل دي.
- 3 د سابلج خلتی، عمودي سیلو ګاني فلزي ذخیري او د تېرلو ګیاوو محدودې بېلګې دي په کوم کې چې خوراکه ذخیره کېدای شي.

مربع ډوله او ګردې خلتې

د سابلج خلطي

د وچو ګیاوو بوجی

4 پياوړی څړ: هغه وخت چې غواوي د (۲۴)
ساعتونو لپاره په يو څړ ځای کې څړ کوي او
وروسته بل څړ ځای ته وړل کيږي.

❖ ډېر کارته اړتيا لري مگر په مقابل کې د
خوراکي ذخيره (زېرمه) کولو ته کمه اړتيا لري.

❖ د خوراکي دلوېنو کراچۍ گاني، د خوراکي
کمپيوټري لوېني او عصري نور تخنيکونه د
خوراکي وچول اسانوي او همدارنگه وخت کم
مصرفيږي.

D.

څرنگه چې شېدې ورکونکي څاروي د بدن د وزن

(۸) فیصده وزن اضافي مواد(فضله) تولیدوي نو په

دې بنا د څارویو د سرې(کود یا فضله مواد) وسایل د

څارویو د سرو(کود) د کار لپاره ډېر مهم دي.

❖ د څارویو د سرو(کود) ټول سیستمونه لاندې وظیفې سرته

رسوي:

1. څاروي پاک ساتل کيږي

2. د کار کولو لپاره د ټولنیز یا تعاون ترتیب لاره هواروي.

3. د فضله موادو ترتیب کول په مسولیت لرونکي توګه

17 E. د څارویو د سرو (فضله مواد یا کود) د کار اخستني لپاره دوه
نوعه سیستمونه شتون لري:

1. د څارویو د سرو (کود یا فضله مواد) جامد سیستم
2. د څارویو د سرو (کود یا فضله مواد) مایع سیستم

❖ دا دواړه سیستمونه په خپل ځان کې ګټې او زیانونه لري. ولې تر
ټولو لوی توپیر په دې کې دی چې مایع سیستمونه قیمت ته ولې ډېر
موثر دي.

د څارویو د سرو (کود یا فضله
موادو) د شیندلو جامد شکل

د څارویو د سرو (کود یا
فضله موادو) مایع سیستم

د پسونو او اوزو اړتياوي کومې دي؟

III. پسونه او اوزي دواړه د پياوړو يا مقاومو څارويو له ډلې څخه دي. دوي د چاپيريال پر وړاندي هغه کړنو ته چې نور څاروي يې اړتيا لري، دوي دومره اړتيا ورته نه لري يعني د ډېرو شرايطو پر وړاندي مقاومت لري. د اوزو او پسونو ساتنه او پالنه ارزانه پرېوزي ځکه چې په ډېره پيمانه قيمتي د ساتنې ځايونو ته اړتيا نه لري. په داسې حال کې تر اوسه هم ځنې شيان شتون لري چې د څارويو په روزنه کې هغې ته اړتيا لري.

A. د پسونو او اوزو د پالنې او اوسېدو ځایونه یو له بل سره توپیر لري. ولې د دوي غوجلي اکثره جنوب لور ته خلاصیږي یا خلاصي وي.

❖ دوي د څر ځایونو او هغه ځایونو ته چې اوبو ته لاسرسی ولري اړتیا لري.

❖ د شېدو ورکونکو اوزو لپاره باید د اخورو ازادي اسانتیاوي شتون ولري.

❖ د سیرلو او یو کلنو اوزو لپاره باید د ازادو ځایونو څخه ګټه واخستل شي، په کومو ځایونو کې چې اوزي ساتل کېږي نو باید چې له هغه ځای څخه ښاخونه لري کړی شي. د اوزو د شېدو لوشلو خلاصي سرپناوي

سالون یا ګراج

B²⁰. کتاره د (۱،۵) متره په لوړوالی او یا لوړه له دې څخه جوړه کړل شي او د اوزو او پسونو ترمنځ باید چې د (۱۰-۱۳) سانتي مترو په اندازه د جلاوالي تار یا طناب شتون ولري. دا یو مهم کار دی تر څو د فارم باندې دښمنانو ته د فارم څخه د باندې توجه شي نسبت دې ته چې د فارم په داخل کې د څارویو ساتنې ته توجه وکړی.

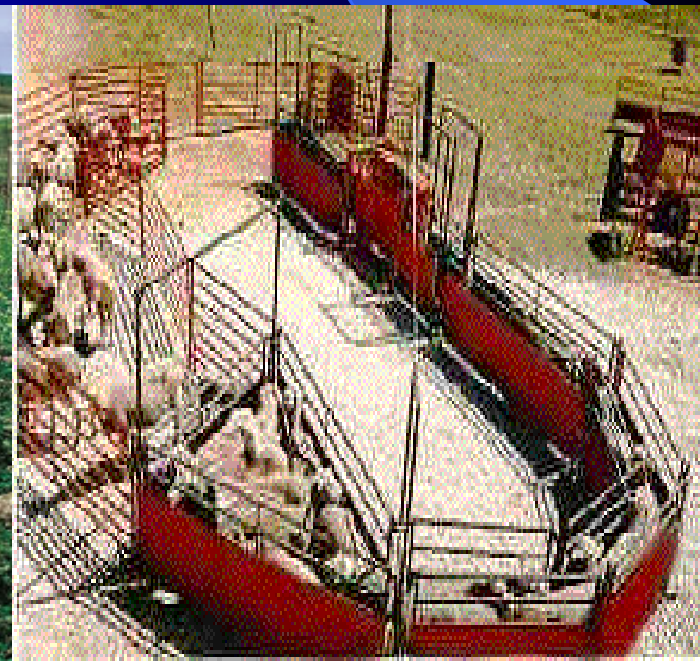

د پالنې په نظر کې نیولو سره باید چې د قېدولو، د القاح او دسم غوڅولو یا قیچي کولو سامان الات د اوزو او پسونو د آزمایشت په خاطر او همدارنگه هغه مناسب وسایل او ځایونه چې د سم د غوڅولو پرمحال اړین دي شتون ولري.

تر ډېره محاله باید تل تر تله ځانونه په دې مطمئن کړی چې د څارویو د پالنې پر محال د دوي ترمنځ مناسبه فاصله شتون ولري.

بیتي یا
قیچی

د اوزو او میړو د
القاح ځای

الوتونكي كومو نوعو د اوسېدو ځايونو ته اړتيا لري؟

IV. د الوتونکو پالنځايونه د الوتونکو د نوعو او هغه
ځايونو په بنا چې تاسې يې په واک کې لري
ټاکل کېږي. شتون لرونکي ودانۍ او جوړښتونه
کېدای شي چې د الوتونکو د اوسېدو پرځای
باندې بدل کړل شي. تاسې بايد دا شيان په نظر
کې ولرئ په هغه صورت کې چې د الوتونکو
لپاره وسایل او لوازم برابر وی.

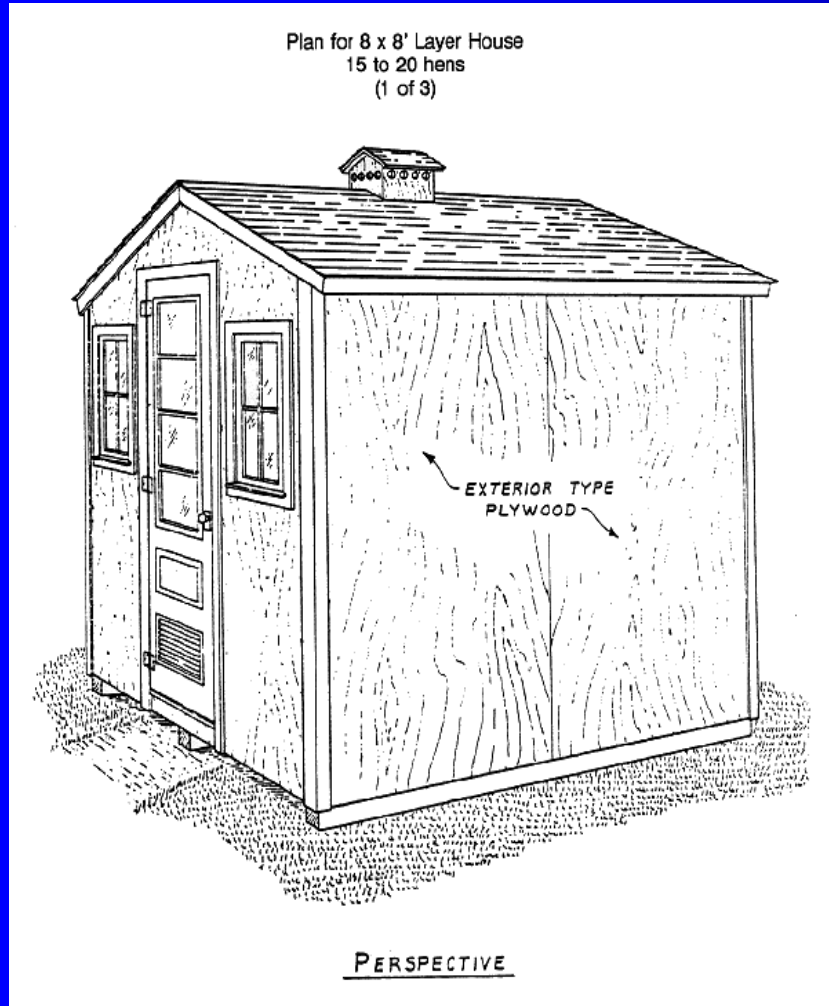
1. يو ښه او په زړه پوري د اوسېدو ځای کولی شي چې الوتونکي د طبعي د ښمناو، باندنۍ ضربې او غلو په وړاندې وساتي. الوتونکي داسې ځایونو ته اړتیا لري چې وچ وي او هم داسې ځای چې باد ونه لري. دا کار کیدای شي د هغه ودانۍ په واسطه سرته ورسېږي کوم چې مناسبې دروازي او کرکۍ ولري د هوا د داخلېدلو لپاره کولی شي چې هغه خلاصې يا بندې کړي. د الوتونکو پنجرې باید په اوچتو او مناسبو ځایونو کې جوړې کړي. دا کار کیدي شي چې د لمدوالۍ او بې ځايه تبخیر څخه مخنیوي وکړي ترڅو د بهر نه داخل ته انتقال نه شي. د پنجرو جلو، کرکۍ او خارجونکي لښتي یا لاري د جنوب په لوري جوړ کړي چې په دې ترتیب سره به لمر په ښه توګه پنجرې ته داخل شي او د پنجرې غولۍ (فرش) او خپله پنجره به وچه کړي شي. د الوتونکو لپاره مناسبه فاصله د پنجرو په منځ کې په زیاته اندازه لمدوالۍ کموي.

2. د الوتونکو په پوره ډول محدود کول د کټارو او احاطو په واسطه هغوي د خارجي دښمنانو پر وړاندې په ښه توګه ساتي. که چېرې تاسې نوي شيان برابروي نو په دې صورت کې يې غولۍ (فرش) کانکريټي او ديوال يې د يوي يا دوه پخو خښتو پواسطه پيل کړئ. د دې کار ګټه په دې کې ده چې نه پريردي ترڅو ماران ، مورکان او داسې نور طبعي دښمنان له ديوال څخه تير شي او هغوي متضرره کړي. په دروازو او کرکيو کې بايد کلکي سيمي جالۍ ولرول شي ترڅو د کرکيو او دروازو د خلاصولو پرمحال د هغوي څخه ساتنه وکړي.

3. کم ترکمه بايد چې د (۳۰) سانتي مترو په اندازه ژوروالی سره يو سيم د پنجرې په اندازه وغځول شي او د (۱۵) سانتي مترو په اندازه کټاره بيرون طرف ته جوړه کړل شي. د ا کار ددې سبب کيږي چې چې چونکې څاروي نه شي کولي له کټاري څخه داخل ته ننوزي. ددې په خاطر چې له باخي(باز) او ګونګۍ(بوم) نه مو مخنيوي کړی وي نو د اغزي لرونکو سيمونو په واسطه خارجي لښتي يا لاري و پوښل شي. کله چې د ځمکې سطحه د باجرو، ارزن ريشقي او نورو نباتاتو په واسطه پوښل شوي وي نو په دې بنا کيدای شي چې د دارونکو الوتونکو لپاره کوم چې دځمکې په کره کې شتون لري زمينه برابروي.

د الوتونکو د پنډرو (قفسونو يا مرغانچو) بيلگي يا نموني

B . مناسبه فاصله:

1. الوتونکي يا چرگان د اوسېدلو او ژوند تېرولو په خاطر مناسبې اندازي سره فاصلي ته اړتيا لري او همدارنگه دهگۍ ورکولو ځای او چگس ته د تللو لپاره هم د تلو په خاطر لازمي فاصلي ته اړتيا لري، نوموړي فاصله نظر هغه الوتونکو ته چې ساتل کيږي د هغو نوعوته توپير لري.
- ❖ دهگۍ ورکول ځای: ټول په ټوله په حد اقل ډول سره د (۴ - ۵) چرگو لپاره يوه د هگۍ ورکولو ځای په نظر کې ولری.

C. خوراکي او اوبو ته لاسرسی:

1. د اوبو او خوراکي لوبښي بايد د تل لپاره په داسې مناسب ځای کې کېښودل شي ترڅو چې ټول چرګان ورته په اسانۍ سره ځانونه ورسوي. د اوبو د لوبښو ښکتنۍ برخه او د خوراکي لوبښو پورتنۍ برخه بايد د چرګانو د ملا د لوړوالی په اندازه کېښودل شي.
2. کوچني الوتونکي لکه کوتري، مرزان او داسې نور د یو اینچ په اندازه کې د خوراکي لوبښو ته اړتیا لري. په داسې حال کې چې غټ چرګان د (۲-۳) د اوبو لوبښو او د خوراکي لوبښو ته د یو اینچ په فاصله کې اړتیا لري.
3. که چېرې د هغه مرغانو لپاره چې د اوبو سره سرو کار لري، د اوبو لوبښي د ودانۍ څخه د باندې په لور ځای پر ځای کېدل شي نو دا کار به ددې سبب شي چې په پنجره کې به د اوبو د زیات لمدوالی څخه مخنیوي وکړي .

D. د رڼا لپاره منبع يا زيرمه:

1. د ودانۍ څخه بيرون لورته د کرکیو جوړول
ددې سبب کيږي چې له یوې خوا د رڼا د
داخليدو لپاره مرسته وکړي له بله پلوه په ژمې
کې د گرم کولو لپاره هم یوه ښه منبع ده او
همدارنگه د هوا د جریان لپاره هم یو ګټور
ګام ګڼل کيږي.

تجارتی غوښین (برایلر) چرګان د ودانۍ
په د ننه کې

E. د هوا بد لېدل:

1. هغه هوا ته چې د گردونو څخه پاکه او تازه وي اړتیا لېدل کېږي. تازه هوا ددې سبب کېږي چې تازه اکسیجن ودانۍ ته دننه کړي. او هغه اضافي لمدوالۍ، امونیا، کاربن ډای اوکساید او ککړه هوا چې د ودانۍ په دننه کې شتون لري د دې هوا په واسطه د باندې ویستل کېږي. د امونیا، او زیات لمدوالۍ شتون ددې ښکاروندي دي چې د ودانۍ په دننه کې په کافي اندازه تازه هوا شتون نه لري. که هوا په صحیح توګه جریان ونه کړي نو لمدوالۍ په یخه هوا کې په دېوالونو او چټ کې جمع کېږي. چرګان تر هغه وخته پورې یخني تحمل کولی شي ترڅو چې ودانۍ وچه وي ولي د لامده او یخ شرایط ډېرې ستونزې منځ ته راوړي.

د بادپکو پواسطه د هوا
جریان د چرګانو په لویو
تجارتی ودانیو کې

لنډيز/تکرار

1. د غواو اړتياوي چې د اوسېدو ځای ته یې لري روښانه کړی.
2. د اوزو او پسونو اړتياوي د اوسېدو دځای په اړوند روښانه کړی.
3. د الوتونکو اړتياوي د اوسېدو د ځای په بنا تر بحث لاندې ونیسی.